

Bilaga 4. Yttranden med Länsstyrelsens svar på yttrande

Naturskyddsföreningen Norra Älvsborg ser det som positivt att Länsstyrelsen bildar naturreservat i området. Den föreslagna skötselplanen ses som ändamålsenlig då den tar tillvara och utvecklar områdets karaktär. De skriver att bärande träd och buskar bör sparas i så stor utsträckning som möjlig. Betesdriften bör ske kontrollerat för att i minsta möjliga mån påverka möjligheterna för ett aktivt utnyttjande av området för friluftsliv. När det gäller omföringen/förändringen av granplanteringen bör detta arbete starta snarast och kanske ska det ske gradvis för att inte bli alltför drastiskt. Föreningen ser med tillfredsställelse på det faktum att några av de äldsta och mest värdefulla barrdominerade bestånden ges fri utveckling. Något som i ett lite längre tidsperspektiv ger ökad variation inom reservatet samt ökad biologisk mångfald. En sådan utveckling medför på sikt att intresset för besök i området kan öka. De skötselåtgärder som föreslås i befintlig barrdominerad skog samt övriga röjningar, spångning av stigar, stängsling m.m. är resurskrävande. Om bete inte kan ordnas kontinuerligt i hagmarkerna så kommer framförallt manuella åtgärder även framdeles att kräva avsevärda resurser som förvaltaren alltså måste disponera.

Föreningen anser att det är viktigt att det finns ett antal lämpliga reservat för att undvika alltför stort tryck på något enstaka område av vikt och stort intresse för friluftslivet. Är området i fråga dessutom av större betydelse även för naturvården och den biologiska mångfalden, blir detta än viktigare. Därför är det även viktigt att skyddade områden finns någorlunda nära varandra för att god konnektivitet i ett landskapsperspektiv ska uppnås och kunna bibehållas långsiktigt, vilket framhävs i bl.a. planerna för Grön Infrastruktur. Detta poängteras även i den uppdaterade regionala strategin för skydd av skog.

Länsstyrelsens svar:

- Lägger till i skötselplanen att bärande träd och buskar i stort ska lämnas i de delområden där det finns risk för erosion, tex vid strandkanter.
- Genom att anlägga fler stigar i reservatet kan vi försöka minska risken att besökare måste gå i en fälla med djur. Betesdjur som används i naturreservat med mycket friluftsliv ska dock inte vara aggressiva, så även i fällor där djur uppehåller sig ska man kunna utöva friluftsliv. Grillplatser kommer inte ingå i betesfällorna.
- Prioritering av åtgärder som avverkning av unggranskogen finns i skötselplanens kap. 7 – Planerad Förvaltning.

Skogsstyrelsen ställer sig positiva till bildandet av naturreservat och tycker att föreskrifterna och skötselplanen är lämpligt för området. De önskar en komplettering under rubriken "Ärendets handläggning" angående naturvårdsavtalets gällande och ett förtydligande kring markägandet. De önskar även ett förtydligande angående möjligheten att styra betetrycket. Skogsstyrelsen lyfter också att bränning bör undersökas som möjlig åtgärd för att ersätta risdominerade fältskikt med grässvål. De anser det lämpligt att införa en föreskrift om förbud om stödutfodring samt föreslår att begreppet "träddepå" byts ut mot "faunadepå", som är väletablerat och kopplat till naturvårdsinsatser.

Länsstyrelsens svar:

- Markägandet för fastigheten har förtydligats under rubrik "Ärendets handläggning" tillsammans med en uppdaterad text om naturvårdsavtalets gällande. En Lantmäteriförordningen är ännu inte gjord, men kommer beställas efter naturreservatets beslut är taget.
- I skötselplanen finns ett förtydligande om möjligheten att kunna styra betetrycket i de olika delområdena genom fällindelning samt tidpunkt för betessläpp.
- Länsstyrelsen bedömer att bränning som åtgärd inte är lämpligt i detta naturreservat. I de områden där det är aktuellt med restaureringsinsatser och betesdrift står många av de skyddsvärda träden som reservatet ämnar skydda. Med tiden kommer det risdominerade fältskiktet att övergå till grässvål med hjälp av betesdjurens tramp och med ökat ljusinsläpp, därav bedöms bränning inte vara nödvändig i dessa områden.
- Vi har efter Skogsstyrelsens förslag om förbud mot stödutfodring diskuterat frågan med jakträttsinnehavare och kommit fram till att föra in en sådan restriktion i jaktavtalet (nyttjanderättsavtal) istället för i reservatsbeslutet. Vi har även ändrat föreskrift om åteljakt, som nu kommer regleras i jaktavtal istället.
- Ordet "träddepå" byts ut till det mer naturvårdsinriktade begreppet "faunadepå".

Kommunstyrelsen i Trollhättan kommun är positiv till att Ålstadnäset skyddas som naturreservat. Förslaget stämmer överens med ambitionerna i Trollhättan Stads översiktsplan, naturvårdsplan och friluftspan. En önskan från kommunens miljökontor är att införa undantag från föreskrifterna för miljöövervakning på motsvarande sätt som förslaget har för naturinventeringar. Miljökontoret utför provtagningar av vattnet i Gravlången för att kunna bedöma sjöns status. De använder då en gummibåt som de brukar lägga i vid Ålstadnäsets västra sida (skötselområde 2.6). I och med föreskrifterna och att en bom har satts upp är det svårare för dem att ta proverna.

Länsstyrelsens svar: Föreskrifterna i naturreservatet hindrar inte att provtagning av vattnet i Gravlången utförs eftersom sjön inte ingår i naturreservatet. Det går bra att fortsatt använda skötselområde 2.6 för iläggning av gummibåten om man bär ner båten från parkeringen. Det är dock förbjudet enligt föreskrift att köra in i området med motorfordon, något som heller inte längre går då platsen gjorts iordning och den tidigare gruslagda ytan ner i sjön återställts. Man tar sig alltså inte längre in i reservatet med bil än strax innanför bommen, varpå Länsstyrelsen anser att det bör räcka att köra fram till bommen för att lasta av gummibåten och därefter bära den ned till vattnet. Se vidare svar på Ålstadby samfällighetsförenings yttrande om detta.

Ålstadby Samfällighetsförening har inkommit med synpunkter på nedskräpningen i naturreservatet. De skriver att det finns en oro för återkommande städning i området och att soptunnor vid parkeringen behövs för att minimera nedskräpning. De tycker även att det bör finnas möjlighet att angöra med båt vid grillplatser och andra utflyktsmål på näset. Föreningen föreslår att de ska få tillgång till bomnyckel, en helg på vår och höst, för att medlemmarna ska kunna sjösätta sina båtar. Föreningen skriver också att det kommer bli en ökad belastning på vägen och att detta måste betyda att kommunens andel i vägföreningen måste öka. De ställer frågan om vem som besiktigar och tar ansvar för vägskador i samband med uttransporter av nedtaget timmer.

Länsstyrelsens svar:

- Länsstyrelsens erfarenhet av soptunnor i naturreservat är att de i regel genererar mer nedskräpning. En full soptunna leder till att skräp istället slängs bredvid. Vid tillfällen har även allmänhet passat på att dumpa skräp och avfall på platsen. Därav kommer det inte bli aktuellt med soptunnor vid parkeringen i naturreservatet. Den stora ansamling av sopor som finns vid reservatets grillplatser kommer städas undan och åtgärden är högt prioriterad att utföras så snart som möjligt. Förhoppningen är att naturreservatets besökare fortsättningsvis ska ta med sig sina sopor hem efter besöket. Nedskräpning är förbjudet enligt 15 kap. 26 § miljöbalken och kan straffas enligt 29 kap. 7 § miljöbalken.

- Vad gäller möjlighet att angöra med båt är det tillåtet att förtöja båt i upp till 2 dygn. Några bryggor kommer dock inte anläggas för att underlätta förtöjning. Länsstyrelsen har under 2017 städat upp på parkeringen, som tidigare utnyttjades av allmänhet för båtförvaring och båtförtöjning. Bryggor och båtvrak forslades bort. Vill besökare som kommer båtvägen stanna till på Ålstadnäset får man hitta lämplig sten eller stam (utan att skada vegetationen) att binda fast sin båt i. Kanot kan dras upp en bit på land. Observera dock att det är förbjudet enligt föreskrift att i reservatet lägga upp och förvara båtar.

- När det gäller utlåning av bomnycklar har vi undersökt den möjligheten och inte kommit fram till någon bra lösning. Det går inte längre att med motorfordon köra ner till den plats där man tidigare sjösatt båtar då platsen är iordningsställd och en stig planeras med spång över de leriga partierna. Staten som markägare har i detta läge sagt nej till utlåning av nycklar.

- Huruvida kommunens andel i vägföreningen ska öka eller ej kan inte Länsstyrelsen svara på. Troligtvis finns behov av att se över alla fastigheters andelstal. Frågorna om vägskador i samband med naturreservatets skötsel besvaras dock i vägsamfällighetens yttrande nedan.

Bryngelsgården-Ålstadnäs Vägsamfällighet ställer sig mycket positivt till förslaget om att skapa ett naturreservat på Ålstadnäset. Samfälligheten har lyft följande synpunkter och frågeställningar:

Vägen ut till Ålstadnäset är idag för smal för den ökning av trafikflödet man kan förvänta sig som resultat av bildandet av naturreservatet. Och det är frågan om vägens bärighet klarar av den ökade belastningen som mängden fordon/tunga fordon innebär. Om Trafikverket inte ser det som en möjlighet att överta ansvaret så att samfälligheten kan upplösas ser vi att staten behöver tillföra medel till samfälligheten för att den ska klara av att hantera de ökade kostnaderna detta innebär. De skulle även vilja att en översyn av hastigheten ut på näset görs då det idag officiellt är 70 km/h hela vägen ut, vilket vägen inte är konstruerad för. Vi anser att en maxhastighet på 30 eller 40 km/h bör utredas.

Samfälligheten arbetar för tillfället med att under 2019 helt renovera vägen då beläggningen är i dåligt skick. Detta arbete har nu pausats då vi först vill ha besked från er om tidplanen för den tunga trafiken när det ska avverkas och röjas upp ute på Ålstadnäset. Vårt önskemål är att snarast få besked gällande detta, det är också att föredra att detta arbete utförs när vägen är ordentligt tjälad för att minimera eventuella skador. Skulle vi bli tvungna att gå vidare med vårt arbete med att renovera vägen innan avverkningsfordonen varit ute på Ålstadnäset kommer vi att kräva en syn av vägen före och efter den tunga trafiken varit på plats samt att ansvarig förvaltare ersätter eventuella skador som kan uppstå på grund av maskinerna.

Gällande de grillplatser som ska anläggas/rustas upp så ser vi positivt även på detta. Dock finns en oro hos dom boende då besökare nu för tiden, sedan den enda soptunna som tidigare fanns avlägsnats från parkeringen/vändplatsen, skapat en soptipp en bit in på området. Vi har även boende som drabbats av att folk använder sig av deras privata soptunnor för att slänga skräp efter utflykter på näset i brist på annat. Vi anser att det är väldigt viktigt att försöka komma fram till en hållbar lösning på detta problem som vi ser som ökande för varje år som går då det lär öka än mer när naturreservatet är färdigställt. Vi har tidigare varit i kontakt med kommunen vid flertalet tillfällen för att försöka få dom att ställa tillbaka den avlägsnade soptunnan men utan framgång.

Vi tycker vidare att det är bra att begränsa jakten under helger och tillfällen då personer är lediga för att dom lättare ska kunna nyttja området utan att behöva oroa sig för jägare ute på näset. Dock skulle vi vilja att det ska skrivas att skyltar "ska" sätts upp skyltar vid jakt, istället för er formulering idag om att det "bör" sättas upp. Vi ser också gärna att Länsstyrelsen har en dialog med jakträttsinnehavaren angående lagar och regler rörande jakthundar då det historiskt släppts större hundar än tillåtet på en så begränsad yta. Då det ju är ett bostadsområde mellan näset och eventuellt andra jaktmarker går det inte att sammanräkna dessa till en större yta för större hundar.

Ett annat önskemål är möjligheten att anordna anöringsplatser för mindre båtar och kanoter/kajaker som kommer sjövägen till näset.

Länsstyrelsens svar:

- Troligtvis kommer ingen markant skillnad att märkas på antalet besökare efter reservatet inrättas. Helt säkra kan vi dock inte vara. Den tidigare trafikbelastningen som orsakades av båtägare, fiskare och bilar (som nyttjade området vintertid för att köra ut på isen) har dock försvunnit i och med uppsättandet av bom vid parkeringen. Om antalet besökare till reservatet är den samma som tidigare borde således summan bli minde trafik då mycket av den tidigare trafiken nu försvunnit.
- När det gäller tunga transporter så kommer dessa öka initialt då många av de föreslagna åtgärderna kräver tyngre fordon. Men de förväntas också upphöra efter åtgärderna är utförda. Att tyngre fordon passerar på vägen är dock inget nytt, då marken brukats av tidigare markägaren. Hade området inte blivit naturreservat hade skogsproduktionen troligtvis fortsatt med återkommande tunga transporter på vägen.
- Vid betesdrift körs djuren vanligtvis ut på våren och hämtas in på hösten.
- Staten är redan idag med i vägsamfälligheten (andelstal 9 %) och tar sitt ansvar för kostnader av kontinuerligt underhåll. Anses det lämpligt att göra en justering av andelstalen, på grund av en ökad trafikmängd till naturreservatet, kan det vara lämpligt att ta hjälp av Lantmäteriet. Andelstalen kan behövas justeras överlag på alla fastigheterna.
- Hastighetsbegränsning avgörs av Trollhättans kommun. Vägsamfällighetens styrelse får därför ta frågan med kommunen.
- Angående frågan om Trafikverkets övertagande av ansvaret av vägen så får frågan diskuteras inom vägsamfälligheten, där staten som ovan nämnt redan är en del av.
- Det kan vara lämpligt att avvakta med att göra större underhållsåtgärder på den asfalterade vägen under några år. När i tiden det kommer bli aktuellt med åtgärder i naturreservatet kan vi dock inte svara på. Den planeringen ligger hos reservatsförvaltaren. Men om någon fastighetsägare skadar väg med anledning av tunga transporter så är denne skyldig att återställa skadorna. En syn kommer att göras innan arbetet med skogsuttag blir aktuellt.
- Frågan om sophantering svaras på i yttrandet för Ålstadby Samfällighetsförening ovan.
- Angående frågan om jakt med hund på näset så har vi diskuterat frågan med det jaktlag som arrenderar jakten. De i sin tur har tagit frågan vidare till jägareförbundet för att ta reda på vilka regler som gäller. I dagsläget kommer inga ytterligare åtgärder att göras i frågan.
- Synpunkten om anöringsplatser för mindre båtar besvaras under Ålstadby samfällighetsförenings yttrande ovan.